

ע:

עין משפט
ני מצוה

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

מסורת הש"ס

בא מ"י פ"ב מלכות
שאר אבות העומה
ה"ב:
בא מ"י פ"א שם הלכה
ב:

שימה מקובצת

(6) בהמה שמת עוברת.
ג"כ ע"י רש"י ותוס'
בכורות כ"ב ע"א (ד"ה
ע):

רבינו נישום

והושיט הרועה את ידו.
בכית החכם: ונגע בו.
במעי אמו. אם הועילה
לו אמו להחירו באכילה.
שכחיטת אביו לא תועיל
לו מחיים שבאמו בחיים
א"כ: שיעבור מות בחייו
משה שמה היא אנה
טמאה מחיים כן לא
יהא עוברת בטחור כיה
(מטמא) א"כ: שמה:
מהלכי כפים בחיה טמאה
לך. כלומר עובר טמא
שהוא מהלכי כפים שאין
פרטות שדקות בחיה
טימאה לך כלומר אף
שהאם חיה טמאה לך:
אלא מעתה קלוט במעי
פרה לטמא. והיא השא
ראתה מהלכי כפים בחיה
טימאה לך קלוט במעי
פרה לטמא כו': מהלכי
ארבע במהלכי ארבע הוא.
כלומר לא מציא אמת
הכי ובחייב כל הולך על
חוקן וכל הולך על כפיו
בכל החיה ההולכת על
ארבע בעיניו טמאה עובר
ואם שוין טמא שיעבור
טמא כן חתא האם
טמאה: והיא מהלכי ארבע
במהלכי שמה. כלומר
דאם פרטות שדקות:
אי לא ורבי יצחק היה
אמינא כוליה כו': כלומר
היה אמינא בנבלת חיה
טמאה או בנבלת בהמה
טמאה כוליה (לברבין)
הוא דאתא לקמן ק"ל
רבי יצחק: למדנו נבלת
בהמה (טמאה) (טורחן)
שטמא כו'. כלומר מבי
ימות כן בהמה כדארבין
לעיל: גם לי וכל הולך על
כפיו בכל החיה ההולכת
אפי' הולכת חיה על ארבע
טמא הוא לכל כל הנוגע
בנבלתה וגי': מהלכי כפים
בחיה הוא. כלומר צירא
לן לטורחש שיעבור טמא
במעי טמאה א"כ: שהאם
בחיים וכד' יצחק:

יטמא טעמא דתנא קמא. וא"ת ומאי קבעי והא טומאה בלועה
היא ולא טמאה וי"ל דמשום דר' עקיבא טמאה לקמן (דף
עב.) עובר במעי אשה אלטרין ליה הכא גבי בהמה ק"ו כדפירש
בקונטרס דאפי' ר' עקיבא מודה הכא
מוכל הולך על כפיו דבמקום אפילו
קלוט במעי קלוטה אי לאו וי"ל והשאל
דאיכא ק"ו מוקי לה תנא קמא
לדרשא אחריתי: קלוט במעי
פרה לטמא. הוה מלי לגמרי להכי
אחיני ק"ו דרב חסדא אלף דעדיפא
משני: קלוט במעי קלוטה. וא"ת
ומאי פריך אין הכי נמי דלגיבא דר'
יוסי הגלילי קיימין דדרש אתין צפרק
ד' וס' (צ"כ מה): גבי ובעל השור נקי
דריש נקי ממנו ולרוב ומשמע דמוקי
את להגת עירו וי"א סן קנר כרבי
שמעון דאמר קלוט כשיא לאויר
העולם דנפקא מתא הגמל צפ"ק
בצורות (דף ו'): וי"ל דניחא ליה
לנישום מילתא דר' יוסי דהכא אפילו
למאן דשרי קלוט א"כ הכא איירי
בדאשבו ורובו דומים לאמו דאפי' ר"ש
מודה בהיה דשרי כדמוכח התם:
סודיה טמאה בכפ"י בהמה טמאה
א"ה"רבעה. דכל חד משמע
חידוש כלומר דמחמת דחיה בכלל בהמה
שמענו שפיר אקור הרבעה ומיהו
נלחו הכי דעיני דאפי' בעופות גמרי'
הרבעה בהמתן בהמתן משנת
כדאמר' גשור שנגת את הפ' (גי'ק"ד):
ולדינן

מתני' א' בהמה שמת עוברת בתוך מעיה
והושיט הרועה את ידו ונגע בו בין בבהמה
טמאה בין בבהמה טהורה (טהור ר' יוסי
הגלילי אומר בטמאה טמא ובטהורה טהור:
גמ' מאי טעמא דתנא אומר רב חסדא
קל וחומר אם הועילה אמו להחירו באכילה
לא תועיל לו לטהוריה מודי נבלת אשכחן
בהמה טהורה בהמה טמאה מנלן אומר קרא
יובי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה איתקש
בהמה טמאה לבהמה טהורה מה בהמה
טהורה עוברת טהור אף בהמה טמאה
עוברת טהור ור' יוסי הגלילי מאי טעמא אומר
ר' יצחק דאמר קרא וכל הולך על כפיו בכל
החיה ההולכת וגו' מהלכי כפים בחיה
טמאה לך אלא מעתה קלוט במעי פרה
ליטמא דמהלכי כפים בחיה הוא מהלכי
כפים במהלכי ארבע והאי מהלכי ארבע
במהלכי שמה הוא פרה במעי גמל לא
טמא דמהלכי שמה במהלכי ארבע הוא
הולך וכל הולך לרבות פרה במעי גמל קלוט
במעי קלוטה ליטמא דמהלכי ארבע במהלכי
ארבע הוא להכי אחיני ק"ו דרב חסדא מתקף
לה רב אחדבוי בר אמי חזיר במעי דמהלכי שמה
במהלכי שמה הוא א' אלא אומר רב נחמן בר יצחק
מוחא ג' נפש כי הגע
בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת
בהמה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת
איוזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טהור
ומאחר דנפקא ליה מדרב
נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר'
יצחק הוה אמינא כוליה
ג' לכדבריה הוא דאתא קמ"ל תניא אומר ר'
יונתן נמתי לו לבן עזאי למדנו
נבלת בהמה טהורה שטמאה ונבלת בהמה
טמאה שטמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו
מנין גם לי כל הולך על
כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר
ובל חיה והלא לא נאמר
אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא
דאתא גם לי ומה ישמעאל
אומר ברבר הוה נמתי לו יובי ימות מן
הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה
למדנו חיה בכלל בהמה ובמה
בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה
טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טמאה
בהמה

מתני' הושיט הרועה את ידו. לתוך מעיה: טהור. טעמא
דמרווייהו מפרש גמ': גמ' ק"ו. כלומר אפי' לר' עקיבא
דאמר לקמן (דף עב.) טומאה בלועה כגון עובר
במעי אשה טמאה הכא מודה מק"ו אם הועילה לו

מתני' א' בהמה שמת עוברת בתוך מעיה
והושיט הרועה את ידו ונגע בו בין בבהמה
טמאה בין בבהמה טהורה (טהור ר' יוסי
הגלילי אומר בטמאה טמא ובטהורה טהור:
גמ' מאי טעמא דתנא אומר רב חסדא
קל וחומר אם הועילה אמו להחירו באכילה
לא תועיל לו לטהוריה מודי נבלת אשכחן
בהמה טהורה בהמה טמאה מנלן אומר קרא
יובי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה איתקש
בהמה טמאה לבהמה טהורה מה בהמה
טהורה עוברת טהור אף בהמה טמאה
עוברת טהור ור' יוסי הגלילי מאי טעמא אומר
ר' יצחק דאמר קרא וכל הולך על כפיו בכל
החיה ההולכת וגו' מהלכי כפים בחיה
טמאה לך אלא מעתה קלוט במעי פרה
ליטמא דמהלכי כפים בחיה הוא מהלכי
כפים במהלכי ארבע והאי מהלכי ארבע
במהלכי שמה הוא פרה במעי גמל לא
טמא דמהלכי שמה במהלכי ארבע הוא
הולך וכל הולך לרבות פרה במעי גמל קלוט
במעי קלוטה ליטמא דמהלכי ארבע במהלכי
ארבע הוא להכי אחיני ק"ו דרב חסדא מתקף
לה רב אחדבוי בר אמי חזיר במעי דמהלכי שמה
במהלכי שמה הוא א' אלא אומר רב נחמן בר יצחק
מוחא ג' נפש כי הגע
בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת
בהמה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת
איוזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טהור
ומאחר דנפקא ליה מדרב
נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר'
יצחק הוה אמינא כוליה
ג' לכדבריה הוא דאתא קמ"ל תניא אומר ר'
יונתן נמתי לו לבן עזאי למדנו
נבלת בהמה טהורה שטמאה ונבלת בהמה
טמאה שטמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו
מנין גם לי כל הולך על
כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר
ובל חיה והלא לא נאמר
אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא
דאתא גם לי ומה ישמעאל
אומר ברבר הוה נמתי לו יובי ימות מן
הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה
למדנו חיה בכלל בהמה ובמה
בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה
טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טמאה
בהמה

תורה אור השלם

1. ובי ימות מן הבהמה
אשר היא לכם לאכלה
הנגע בנבלתה טמא עד
הקורבן ויקרא יא כו'
2. וכל הולך על כפיו
בכל החיה ההולכת על
ארבע טמא הוא לכם
כל הנוגע בנבלתה טמא
עד הקורבן ויקרא יא כו'
3. או נפש אשר הגע
בכל דבר טמא או
בנבלת חיה טמאה או
בנבלת בהמה טמאה או
בנבלת שרץ טמא ועלם
מעט והוא טמא ואנש:
ויקרא ה ב

נאין הש"ס

תוס' ר"ה קלוט וכו'
הניחא א"ה ליישב: ענין זה
כפני תוס' שנושט דף ג'
ע"ה ד"ה א"ה:

הנהגות הב"ח

(6) ר"ה ד"ה ג"ה כו'
נמתי אחרתי. ג"כ ע"י
מנחם דף מה ע"כ
במנחם:

הנהגות בהר"ב

רנשבורן
א' גמ' אלף אומר רב נחמן
בר יצחק חסדא נפש אשר
הגע בכל דבר טמא או
כפיו חיה גמ' ויקרא ה'
ה' ואלף מפרש נשטת על
פרשה ו':